

შპს „თბილისი ჰესი“

შ.პ.ს „თბილისი ჰესი“; მის: თბილისი; ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 29, IV სართული; 0179; სნ 405353594; ელ.ფოსტა: info@cross-cap.com

09/2022

15.08.2022

სსიპ „გარემოს ეროვნული სააგენტო“-ს უფროსს
ქალბატონ თამარ ფიცხელაურს

ქალბატონო თამარ,

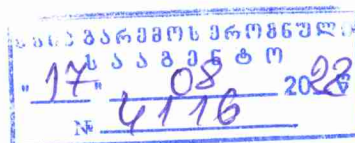
თქვენი 2022 წლის 8 აგვისტოს N21/4274 წერილის შესაბამისად, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, წარმოგიდგინთ ქ. თბილისში, მდ. მტკვარზე დაგეგმილი 20.2 მგვტ დადგმული სიმძლავრის „თბილისი ჰესი“-ს მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშს. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში გათვალისწინებულია თქვენს 2022 წლის 23 მაისის N21/1947 წერილში მოცემული შენიშვნები და წინადადებები.

წერილს თან ერთვის:

- სანებართვო მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი;
- თბილისი ჰესის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში - 1 ეგზემპლარი ნაბეჭდი ვერსია;
- დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილის სიტუაციური გეგმა;
- ჰესის მშენებლობის ფაზისათვის, ჩამდინარე წყლებთან ერთად ზედაპირულ წყლის ობიექტში ჩაშვებულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების პროექტი - 3 ეგზემპლარის ნაბეჭდი ვერსია;
- ჰესის მშენებლობის ფაზისათვის ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი - 3 ეგზემპლარი ნაბეჭდი ვერსია;
- გზშ-ს ანგარიშის არატექნიკური რეზიუმე - 1 ეგზემპლარი;
- ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან შპს „თბილისი ჰესი“-ს რეგისტრაციის თაობაზე;
- საქართველოს რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის და სსიპ „მუნიციპალური განვითარების ფონდი“-ს წერილები „თბილისი ჰესი“-ს პროექტთან დაკავშირებით მათი პოზიციების თაობაზე;
- დოკუმენტაციის ელექტრონული ვერსია და საპროექტო ტერიტორიის და სამშენებლო ზანაკის გეოგრაფიული კოორდინატები GIS სისტემაში - CD დისკზე.

პატივისცემით,

რადოსლავ ცვეტანოვ დუდოლენცა
თბილისი ჰესის დირექტორი

**ამონაწერი მენარმეთა და არასამენარმეთა
(არაკომერციული) იურიდიული პირების
რეესტრიდან**

განაცხადის რეგისტრაციის ნომერი, მომზადების თარიღი: B19097207, 17/09/2019 17:29:02

სუბიექტი

საფირმო სახელწოდება: შპს თბილისი ჰესი

სამართლებრივი ფორმა: შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება

საიდენტიფიკაციო ნომერი: 405353594

რეგისტრაციის ნომერი, თარიღი: 17/09/2019

მარეგისტრირებელი ორგანო: სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო

იურიდიული მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, ვაკის რაიონი, ილია ჭავჭავაძის გამზირი N29, სართული 4, საოფისე ფართი

დამატებითი ინფორმაცია:

ელ. ფოსტა: r.dudolenski@cross-cap.com

დამატებითი ინფორმაციის ნამდვილობაზე პასუხისმგებელია ინფორმაციის მომწოდებელი პირი.

ინფორმაცია ლიკვიდაციის/ რეორგანიზაციის/ გადახდისუნარობის პროცესის მიმდინარეობის შესახებ

რეგისტრირებული არ არის

ხელმძღვანელობა/ნარმომადგენლობა

- დირექტორი - რადოსლავ ცვეტანოვ დუდოლენსკი, 7607059303, 385417748 /ბულგარეთი/

პარტნიორები

მესაკუთრე	წილი	წილის მმართველი
შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება შპს ქროსქანთრი საქართველო, 405346790	100%	

ვალდებულება

რეგისტრირებული არ არის

შპს „თბილისი ჰესი“

შ.პ.ს „თბილისი ჰესი“; მის: თბილისი; ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 29, IV სართული; 0179; სნ 405353594; ელ.ფოსტა: info@cross-cap.com

01/21. 06 იანვარი 2021 წ

ადრესატი: საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის დირექტორი - ბატონი გიორგი შენგელია

განმცხადებელი: შპს „თბილისი ჰესის“ დირექტორი რადოსლავ ცვეტანოვ დუდოლენსკი

საკონტაქტო ინფორმაცია: მისამართ: ქ.თბილისი, ი.ჭავჭავაძის გამზ #29. სართ 4. მობ: 557 35 70 11

საკითხი: „თბილისი ჰესის“ პროექტის წინასამშენებლო სამუშაოები

ბატონო გიორგი,

მოგახსენებთ, რომ შპს „ჰიდროლემ“ (ს/კ 406073029), შპს „ჰიდროლემას“, საქართველოს მთავრობას, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციულ ოპერატორს“, სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემას“, სს „გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა საქრუსენერგოსა“ და შპს „ენეგოტრანსს“ შორის 2016 წლის 21 ოქტომბერს გაფორმებული ურთიერთგაგების მემორანდუმის და ურთიერთგაგების მემორანდუმში ცვლილების შეტანის თაობაზე 2019 წლის 20 აგვისტოს გაფორმებული შეთანხმება #1-ის საფუძველზე (შემდგომში - „მემორანდუმი“), აღიარებულია განხორციელებინა 20.2 მეგავატი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის - „თბილისი ჰესის“ მშენებლობა და ოპერირება მდ. მტკვარზე, ქვ.ფონიჭალის დასახლებაში.

მემორანდუმში ცვლილებების შეტანის თაობაზე 2020 წლის 12 მარტის #2 შეთანხმების შესაბამისად, შპს „ჰიდროლემას“ მემორანდუმიდან გამომდინარე უფლება-მოვალეობები სრულად და უპირობოდ გადაეცა შპს „თბილისი ჰესს“ (ს/კ 405353594. შემდგომში - „ინვესტორი“).

ინვესტორს გადაწყვეტილი აქვს „თბილისი ჰესის“ მშენებლობის შეუფერხებლად განხორციელება, იმ მიზნით, რომ გარემოზე ზემოქმედების მინიმალური ეფექტის პირობებში, მაქსიმალურად იყოს გამოყენებული მდ.მტკვრის ჰიდროლოგიური რესურსი ელექტროენერჯის წარმოებისთვის.

ინვესტორის მიერ დღეის მდგომარეობით პროექტზე განხორციელებულია წინასაპროექტო სამუშაოების მნიშვნელოვანი ნაწილი, კერძოდ გეოლოგია, სეისმოლოგია, გეოდეზია, გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისთვის სკოპინგის ანგარიშის მომზადება და ა.შ. აღნიშნული სამუშაოები მემორანდუმით გათვალისწინებულ ვალებში წარდგენილ იქნა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროში.

„თბილისის ჰესის“ პროექტისათვის თავდაპირველად განისაზღვრა მემორანდუმით (Y და X კოორდინატები), ხოლო შემდგომ ინვესტორის მიერ მომზადებული და სამინისტროში წარდგენილ იქნა ჰიდროელექტროსადგურის და მისი საპროექტო ნაწილების ადგილმდებარეობები, რომელიც მდებარეობს მდ. მტკვარზე, ასევე მდ.მტკვარსა და რუსთავის გზატკეცილის ზონას შორის მდებარე ტერიტორიაზე (შემდგომში - „საპროექტო ტერიტორიები“).

შესაბამისად, ინვესტორმა მიმართა სსიპ „სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს“ „თბილისი ჰესის“ პროექტისათვის საჭირო მიწის ნაკვეთების პირდაპირი ფორმით სარგებლობისა და საკუთრების უფლებით გადმოცემის მოთხოვნით. აღნიშნული მიწის ნაკვეთებია:

ა) ს/კ 01.18.12.013.010. მის: ქ.თბილისი, კრწანისის ტყე პარკი. მესაკუთრე: სახელმწიფო. ფუნქციური ზონა; დაზუსტებული ფართობი - 12 789 კვ.მ.

ბ) ს/კ 01.18.12.013.011. მის: ქ.თბილისი, კრწანისის ტყე პარკი; მესაკუთრე: სახელმწიფო. ფუნქციური ზონა; დაზუსტებული ფართობი - 7 067 კვ.მ.

გ) ს/კ 81.05.00.375. მის: გარდაბანი, სოფელი ფონიჭალა; მესაკუთრე: სახელმწიფო. ფუნქციური ზონა; დაზუსტებული ფართობი - 20 061 კვ.მ.

დ) ს/კ 81.05.04.868. მის: ქ.თბილისი, სოფელი ფონიჭალა; მესაკუთრე: სახელმწიფო. ფუნქციური ზონა; დაზუსტებული ფართობი - 21 201 კვ.მ.

ე) ს/კ 81.05.04.869; მის: ქალაქი თბილისი, სოფელი ფონიჭალა; მესაკუთრე: სახელმწიფო. ფუნქციური ზონა; დაზუსტებული ფართობი - 40 415 კვ.მ.

ვ) ს/კ 81.05.04.874. მის: ქალაქი თბილისი, სოფელი ფონიჭალა; მესაკუთრე: სახელმწიფო. ფუნქციური ზონა; დაზუსტებული ფართობი - 563 კვ.მ.

ზ) ს/კ 81.05.04.875; მის: ქალაქი თბილისი, სოფელი ფონიჭალა; მესაკუთრე: სახელმწიფო. ფუნქციური ზონა; დაზუსტებული ფართობი - 2 079 კვ.მ.

2020 წლის 8 ოქტომბერს შპს „თბილისი ჰესმა“ შესაბამისი განცხადებით მიმართა სსიპ „ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს“ ქ. თბილისში, ქვ. ფონიჭალაში საქართველოს მთავრობასთან გაფორმებული მემორანდუმის შესაბამისად, 20.2 მგვტ სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის - „თბილისი ჰესის“ მშენებლობისთვის მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დადგენის შესახებ.

ინვესტორის განცხადების თანახმად, 2020 წლის 30 დეკემბერს სსიპ „ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტომ“ მიიღო ბრძანება #222-04 „თბილისი ჰესის“ მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცების თაობაზე.

სააგენტოს მიერ აღმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე მიღებულ იქნა წერილი საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტიდან, რომლის მიხედვით საავტომობილო გზების დეპარტამენტი აღნიშნავს, რომ მათი ინფორმაციის თანახმად, ფესის მშენებლობისათვის საჭირო მიწის ნაკვეთების მიმდებარე უნდა განხორციელდეს თბილისი-რუსთავის ავტომაგისტრალის მშენებლობა, რომლის მშენებლობასაც ახორციელებდა საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, გთხოვთ განიხილოთ წინამდებარე განცხადება და გვაცნობოთ ჰესის საპროექტო ტერიტორიების და მათი მიმდებარე მიწის ნაკვეთების მიმართ თქვენი სამომავლო გეგმების შესახებ, რადგან ურთიერთთანამშრომლობით და ერთობლივი კოორდინაციით თავიდან ავიცილოთ სამომავლო გაურკვევლობები როგორც თბილისი ჰესის, ასევე ავტომაგისტრალის მშენებლობასთან დაკავშირებით.

დანართი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის 2020 წლის 18 დეკემბრის წერილი - 1ფ.

რადოსლავ ცვეტანოვ დუდოლენსკი

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო
საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

N 2-03/14456
18/12/2020

14456-2-03-2-202012182040

სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო
ზედამხედველობის სააგენტოს უფროსს
ბატონ გიორგი გუჯაძეს

ბატონო გიორგი,
საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა განიხილა თქვენი 2020 წლის 15
ოქტომბრის №04/1476 წერილი და თანდართული დოკუმენტაცია, რომელიც შეეხება ქალაქ
თბილისის და გარდაბნის მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე, მდინარე მტკვრის ხეობაში 20.2 ჰექტ
სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის „თბილისი ჰესი“-ს და წყალსაცავის მიწის ნაკვეთის
სამშენებლოდ გამოყენებას პირობების დამტკიცების საკითხს.
წარმოდგენილი დოკუმენტაციით ირკვევა, რომ ჰესის და წყალსაცავის მშენებლობა დაგეგმილია
(01.18.12.013.010), (01.18.12.013.011), (81.05.00.375), (81.05.04.868), (81.05.04.869), (81.05.04.874)
(81.05.04.875) საკადასტრო კოდებით წარმოდგენილ მიწის ნაკვეთებზე. მშენებლობის ნებართვის
გაცემის I სტადიაზე შენაშენები არ გაგვაჩნია და დეპარტამენტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში
თანახმა განხორციელდეს მიწის ნაკვეთების სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცება.
როგორც ჩვენთვის ცნობილია, თქვენ მიერ ჰესის მშენებლობისათვის საჭირო მიწის ნაკვეთების
მიმდებარედ უნდა განხორციელდეს თბილისი-რუსთავის ავტომაგისტრალის მშენებლობა, რომლის
მშენებლობასაც ახორციელებდა საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი. აღნიშნული
პროექტი წარმოადგენს განსაკუთრებული სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის
პროექტს. ვინაიდან გამოირიცხოს საავტომობილო გზისა და ჰესის სამშენებლო მოედნების ზედდება,
გთხოვთ, მიწის ნაკვეთების სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცებამდე საკითხი
შეათანხმეთ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდთან.
პატივისცემით,

გიორგი წერეთელი

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი
MUNICIPAL DEVELOPMENT FUND OF GEORGIA

404-გ-2-202102151233

N 404-გ

15/02/2021

შპს „თბილისის ჰესის“ დირექტორს
რადოსლავ ცვეტანოვ დუდოლენსკის

ბატონო რადოსლავ,

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა (მფფ) განიხილა თქვენი 2021 წლის 6 იანვრის N 01/21 წერილი, რომელიც ეხება ქ. თბილისის და გარდაბნის მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე, თბილისი-რუსთავის საავტომობილო გზის ჩრდილო-აღმოსავლეთით, მდინარე მტკვარზე 20.2 მგვტ სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობას.

გაცნობებთ, რომ აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით მფფ-მ თავისი პოზიცია გამოხატა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოსთვის 2020 წლის 30 დეკემბერს გაგზავნილი N3780-გ წერილით. მფფ გამოთქვამს მზადყოფნას ამ თემაზე ითანამშრომლოს შპს „თბილისის ჰესთან“.

დანართი: 1 ფურცელი

პატივისცემით,

ბეჯა თორია

პროგრამის მენეჯერი ABB

დირექცია

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი
MUNICIPAL DEVELOPMENT FUND OF GEORGIA

3780-გ-2-202012301730

N 3780-გ

30/12/2020

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს
სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს
უფროსს გიორგი გეჯაძეს

ბატონო გიორგი,

სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა“ განიხილა თქვენი 2020 წლის 22 დეკემბრის N04/1795 წერილი, რომელიც ეხება ქ. თბილისის და გარდაბნის მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე, თბილისი-რუსთავის საავტომობილო გზის ჩრდილო-აღმოსავლეთით, მდინარე მტკვარზე 100 000 მ³ მოცულობის წყალსაცავისა და 20.2 მგვტ სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობისათვის მიწის ნაკვეთების სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცების საკითხს. **გაცნობებთ, რომ წერილში აღნიშნული მიწის ნაკვეთები მდებარეობს თბილისი-რუსთავის საავტომობილო გზის ბუფერს გარეთ.**

ამ ეტაპზე რთულია განისაზღვროს თუ რა გავლენას იქონიებს მდინარე მტკვარზე ჰესისა და წყალსაცავის მშენებლობა თბილისი-რუსთავის საავტომობილო გზის იმ მონაკვეთზე, რომელიც გადის ქვემო ფონიჭალის დასახლების ტერიტორიაზე მდინარე მტკვარის გასწვრივ. არსებული პროექტი ითვალისწინებს მდინარის კალაპოტში 2 კმ-ის სიგრძის საყრდენი კედლების მოწყობას, რომელთა კონსტრუქციაც გაანგარიშებულია მდინარის არსებული ჰიდროლოგიური მონაცემების საფუძველზე.

შპს „თბილისი ჰესის“ მიერ შემოთავაზებული ჰიდროტექნიკური ნაგებობების მშენებლობა სავარაუდოდ გამოიწვევს მდინარის ჰიდროლოგიური რეჟიმის შეცვლას, რომლის უშუალო გავლენის შეფასება გზის ქვედა საყრდენ კედლებზე შესაძლებელია მხოლოდ დამატებითი ინფორმაციისა და გაანგარიშებების შემდეგ.

ასევე, უნდა აღინიშნოს, რომ თბილისი-რუსთავის საავტომობილო გზის პროექტის ფარგლებში მდინარე მტკვარზე ჩატარებულია სხვადასხვა კვლევები, მათ შორის: „Ecological Sensitivity of Mtkvari River and Impact of Section 2 on River Biodiversity“, „Study of the influence caused to the River Mtkvari due to the construction activities under Tbilis- Rustavi Project“, „Hydrologic analysis report for the Mtkvari river“.

პატივისცემით,

ბექა თორია

პროგრამის მენეჯერი ADB

დირექცია

შპს „თბილისი ჰესი“

შ.პ.ს „თბილისი ჰესი“; მის: თბილისი; ი. ჭავჭავაძის გამზ. # 29, IVსართული; 0179; სნ 405353594; ელ.ფოსტა: info@cross-cap.com

24/21. 19 ნოემბერი 2021 წ.

ადრესატი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის თავმჯდომარე
ბატონი გიორგი წერეთელი

განმცხადებელი: შპს „თბილისი ჰესი“ დირექტორი რადოსლავ ცვეტანოვ დუდოლენსკი

საკონტაქტო ინფორმაცია: მისამართი: ქ.თბილისი, ჭავჭავაძის ქ. #29; მობილური: 557 35 70 11;

საკითხი: გზის გადატანის შეთანხმება

ბატონო გიორგი,

მოგახსენებთ, რომ 2016 წლის 21 ოქტომბერს გაფორმებული ურთიერთგაგების მემორანდუმის საფუძველზე, შპს „თბილისი ჰესმა“ (ს/კ 405353594. შემდგომში - „კომპანია“) აიღო ვალდებულება განხორციელებინა 20.2 მეგავატი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის - „თბილისი ჰესის“ მშენებლობა და ოპერირება მდ. მტკვარზე, ქვ.ფონიჭალის დასახლებაში.

სადგურის პროექტის განხორციელება მოითხოვს მისი მიმდებარედ არსებული გზის დერეფნის გადატანის საჭიროებას.

კომპანიის მიერ მომზადებული გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის (გზშ) შესაბამისად, 2021 წლის 03 ნოემბერს # 11437/01 გადაწყვეტილებით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ მოითხოვა გზშ-ს ანგარიშში გათვალისწინებული ზოგიერთი საკითხის დაზუსტება (გვ.3). მათ შორის, სამინისტროს მოთხოვნაა, კომპანიამ წარმოადგინოს გზის გადატანის შესახებ შესაბამისი მუნიციპალიტეტის პოზიცია და შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტი

ვინაიდან, ზემოაღნიშნული გზა წარმოადგენს სახელმწიფოს საკუთრებას (მდებარეობს ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის საზღვრებში), გთხოვთ გვაცნობოთ, კომპანიის მხრიდან იმ დოკუმენტაციის წარმოდგენის და მოქმედებების განხორციელების საჭიროების შესახებ, რომლის შესაბამისად მოგვეცემთ თანხმობას და შეგვითანხმებთ გზის გადატანის პროექტს.

საჭიროების შემთხვევაში გამოვხატავთ მზადყოფნას, მოვამზადოთ და შესათანხმებლად წარმოვადგინოთ შესაბამისი პროექტი და სხვა კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტაცია.

წინასწარ გიხდით მადლობას ურთიერთთანამშრომლობისათვის.

- დანართი: 1. არსებული და საპროექტო გზის ნიშნულები - PDF ფაილი ელექტრონულ მატარებელზე.
2. სამინისტროს გადაწყვეტილება - 4ფ.

პატივისცემით,

რადოსლავ ცვეტანოვ დუდოლენსკი

საქართველო GEORGIA

გარემოს დაცვისა და
სოფლის მეურნეობის
საინჟინერო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL
PROTECTION AND AGRICULTURE
OF GEORGIA

N 11437/01
03/11/2021

11437-01-2-202111031655

შპს „თბილისი ჰესს“

მის: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზ. N29

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ განიხილა თქვენ მიერ 2021 წლის 8 ოქტომბერს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილი №14467 განცხადება, რომელიც ეხება მდინარე მტკვარზე 20,2 მგვტ დადგმული სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის (თბილისი ჰესი) მშენებლობასა და ექსპლუატაციას.

გაცნობებთ, რომ წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში არ არის მოცემული და დაზუსტებას საჭიროებს საქმიანობასთან დაკავშირებული შემდეგი საკითხები:

- გზშ-ის ანგარიშთან ერთად წარმოდგენილ shp ფაილებს არ აქვს მინიჭებული კოორდინატთა სისტემა (გეოგრაფიული პროექცია). ამასთან, Shp ფაილებში (ჰესის სტრუქტურული განლაგება) წარმოდგენილია ჰიდროელექტროსადგურის ერთობლივი ფენა და ერთმანეთისგან არ არის გამოყოფილი ჰესის ინფრასტრუქტურული ერთეულები;
- გზშ-ის ანგარიშში მითითებულია, რომ საპროექტო ჰესის მშენებლობის პროცესში მდ. მტკვრის მარჯვენა ნაპირზე გათვალისწინებულია ნაპირსამაგრი კედლის მოწყობა, რომლის სიგრძე შეადგენს 592 მეტრს, თუმცა shp ფაილებში ნაპირსამაგრი კედლის სიგრძეა 570 მეტრი. shp ფაილებში წარმოდგენილი ინფრასტრუქტურა თანხვედრაში უნდა იყოს გზშ-ის ანგარიშში მოცემულ ინფორმაციასთან. გარდა ამისა, გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად არ არის განხილული ნაპირსამაგრი კედლის სტრუქტურა და პარამეტრები;
- გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ჰესის კაშხლის გასწორის ორივე მხარეს მოეწყობა დამცავი კედლები, თუმცა წარმოდგენილი არ არის მდ. მტკვრის მარცხენა სანაპიროზე მოსაწყობი კედლის შესახებ ინფორმაცია (ადგილმდებარეობა და პარამეტრები);

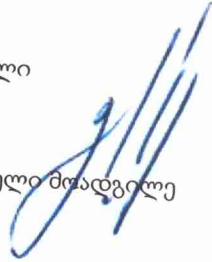
- პროექტის მიხედვით, ჰესის შენობის მიმდებარედ, მდ. მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე დაგეგმილია 35 კვ ძაბვის ქვესადგურის მოწყობა, რომელიც 35 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზით დაკავშირებული იქნება ქს „დიდ ნავთლულთან“. დოკუმენტში განხილული არ არის ელექტროგადამცემი ხაზის პარამეტრები, მოწყობის საკითხები და გარემოზე ზემოქმედება. ასევე, აღნიშნული ეგხ-ის დერეფანი ასახული არ არის shp ფაილებში;
- გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, ზეთების დაღვრის პრევენციის მიზნით, დაგეგმილია მიწისქვეშა ზეთშემკრები ავზის მოწყობა, რომლის მოცულობა და სხვა პარამეტრები განხილული არ არის;
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი არ არის ინფორმაცია გეოლოგიურ და ჰიდროლოგიურ კვლევებში მონაწილე ექსპერტების შესახებ, შესაბამისი ხელმოწერებით;
- გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, ჰესის კაშხლის ზედა ბიეფის მხარეს გათვალისწინებულია საავტომობილო ხიდის მოწყობა, რომლის ჯამური სიგრძე და სიგანე, ასევე მისასვლელ გზასთან შეერთების პარამეტრები არ არის წარმოდგენილი. გარდა ამისა, დოკუმენტში მითითებულია, რომ მოწყობილი იქნება დროებითი ხიდიც, თუმცა აღნიშნული ხიდის ადგილმდებარეობისა და პარამეტრების შესახებ ინფორმაცია არ არის წარმოდგენილი;
- გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, სამშენებლო ბანაკზე გათვალისწინებულია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების მოწყობა, რაც ასევე ასახულია გენ-გეგმაზე. აღნიშნულიდან გამომდინარე, გზშ-ის ანგარიშთან ერთად წარმოდგენილი უნდა იქნეს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- სამშენებლო ბანაკის გენ-გეგმაზე ასახულია საწვავის შესანახი ავზები, რომელთა პარამეტრები, ასევე საწვავის დაღვრის პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები წარმოდგენილი არ არის;
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე სანიაღვრე წყლების მართვისთვის გათვალისწინებული სალექარის პარამეტრები ზღვრული ნორმების პროექტთან ერთად;
- გზშ-ის ანგარიშში (გვ. 8) მითითებულია, რომ „თბილისის ჰესი იქნება კალაპოტურის ტიპის, რაც ნიშნავს რომ გათვალისწინებული არ არის სადერივაციო-სადაწნეო სისტემის (გვირაბი, მილსადენი) და დამოუკიდებელი სააგრეგატო შენობის მოწყობა“, დოკუმენტში (გვ. 30) ასევე აღნიშნულია, რომ „წყლის მიყვანა ზედა ბიეფიდან სატურბინო კამერამდე მოხდება რკინა ბეტონის სადაწნეო მილსადენით“. ზემოაღნიშნული ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, ტექნოლოგიური პროცესებისთვის წყალაღება გათვალისწინებულია მდ. მტკვრიდან (55 000 მ³/წელ), თუმცა მითითებული არ არის წყალაღების წერტილის GPS კოორდინატები და სამარაგო რეზერვუარებამდე წყლის მიწოდების ტექნიკური გადაწყვეტა და სქემა;
- გზშ-ის ანგარიშში მითითებულია, რომ წყალსაცავის შეტბორვის ზონის მარჯვენა სანაპიროს ტერიტორია წარმოადგენს კრწანისის ტყე-პარკს. აქვე აღნიშნულია, რომ

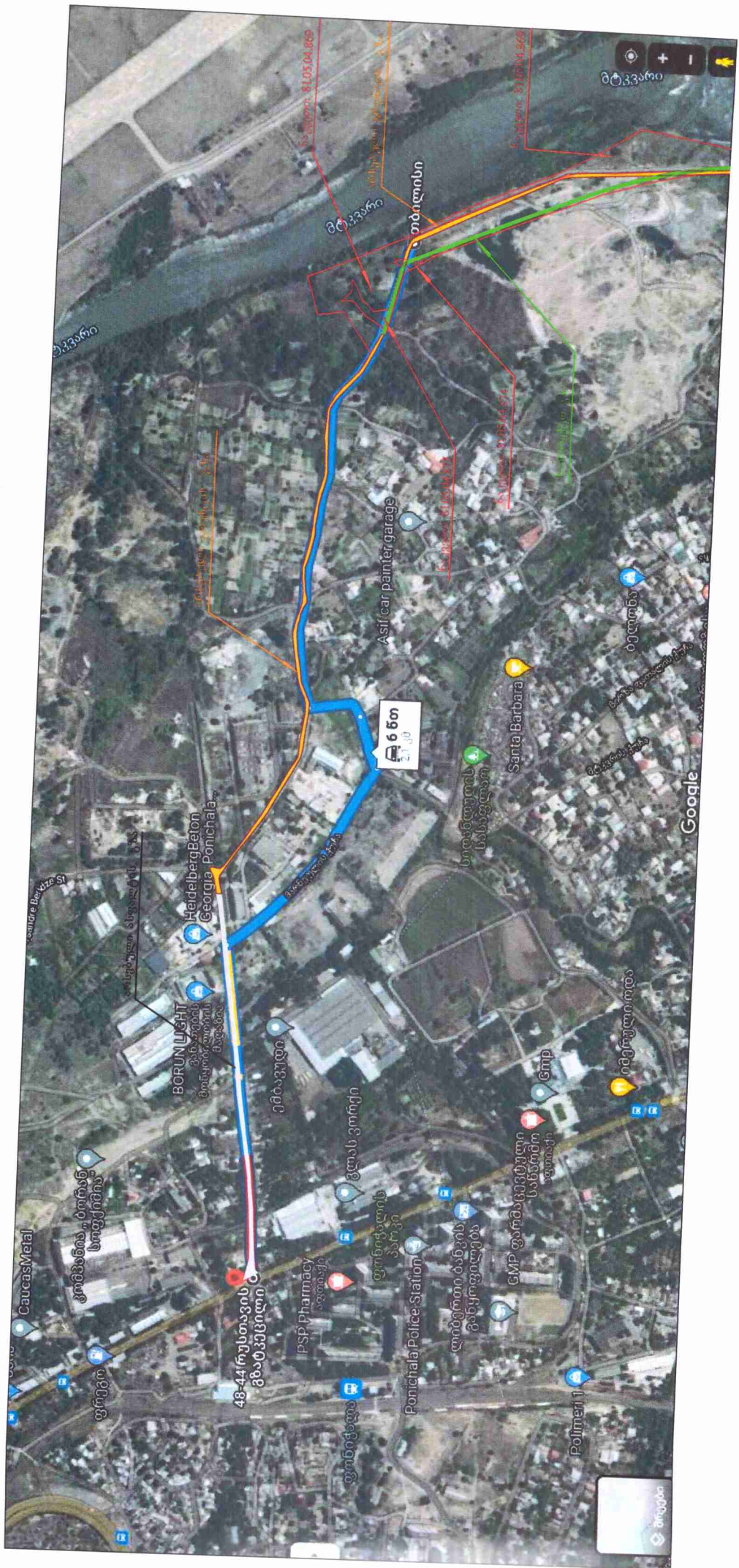
- შეტბორვის ფართობი არ გაცდება მდინარის კალაპოტს და, შესაბამისად, ზემოქმედების რისკი იქნება მინიმალური. დოკუმენტში ტყე-პარკის ტერიტორიაზე შეფასებული უნდა იქნეს სხვა სახის ზემოქმედებები;
- გზმ-ის ანგარიშში მითითებულია, რომ ჰესის გამყვანი არხის პროექტირებისას გამოიკვეთა ჰესის მიმდებარედ არსებული გზის დერეფნისა და ამავე დერეფანში არსებული ეგხ-ის გადატანის საჭიროება (გადატანას ექვემდებარება 12 ერთეული საყრდენი ანძა). გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს აღნიშნული ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელთან შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია, ასევე გზის გადატანის შესახებ შესაბამისი მუნიციპალიტეტის პოზიცია და შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტი. გარდა ზემოაღნიშნულისა, ეგხ-ის და გზის როგორც არსებული, ასევე საპროექტო დერეფნები ასახული უნდა იყოს shp ფაილებში;
 - გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, ჰესის მშენებლობის პერიოდში დაგეგმილია 2000 მ³ მოცულობის ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა და დასაწყობება, თუმცა განხილული არ არის რა სიღრმეზე მოხდება ნიადაგის მოხსნა, ასევე მითითებული არ არის ინფორმაცია მოხსნილი ნიადაგის დასაწყობების ადგილისა და პირობების შესახებ;
 - გზმ-ის ანგარიშში მითითებულია, რომ ფუჭი ქანების განთავსება დაგეგმილია ქ. თბილისის სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონზე. დოკუმენტში განხილული არ არის ინფორმაცია ფუჭი ქანების დროებითი განთავსების ადგილების და პირობების შესახებ, ასევე წარმოდგენილი არ არის სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონზე გადასატანი გრუნტის სავარაუდო მოცულობა და აღნიშნულის შესახებ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიასთან შეთანხმების შესახებ ინფორმაცია;
 - 2020 წლის 26 ივნისს გაცემულ სკოპინგის დასკვნა N59-ში მითითებულია, რომ „საპროექტო ტერიტორია კვეთს მტკვრის ქვიშა-ხრეშის გამოვლინების კონტურსა და სასარგებლო წიაღისეულის (ქვიშა-ხრეში) მოპოვების მიზნით გაცემული ლიცენზიების: N10001013 (04.10.2019 წ. ვადა – 1 წ. მომპოვებელი – ი/მ ნუგზარ წყაროზია), N1004708 (17.07.2017 წ. ვადა – 5 წ. მომპოვებელი – შპს „კრწანისი“), N10000908 (08.08.2019 წ. ვადა – 3 წ. მომპოვებელი – შპს „ლ. და ზ. ინერტი“) კონტურებს. „წიაღის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, აკრძალულია წიაღის ფონდის მიწების საკუთრების უფლებით, იჯარით ან სხვა ფორმით გაცემა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირთან, წიაღის ეროვნულ სააგენტოსთან შეთანხმების გარეშე, ხოლო ლიცენზირებული ობიექტის შემთხვევაში, ლიცენზიის მფლობელთან შეთანხმების გარეშე. აღნიშნულიდან გამომდინარე გზმ-ის ანგარიშს თან უნდა ახლდეს შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტები“. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია მხოლოდ ი/მ ნუგზარ წყაროზიასთან (N10001013 04.10.2019 წ. ვადა – 1 წ. მომპოვებელი) შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტი;

სამინისტრო კანონმდებლობის შესაბამისად გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით ადმინისტრაციულ წარმოებას დაიწყებს ზემოაღნიშნული შენიშვნების გათვალისწინებით და „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი სრულყოფილი დოკუმენტაციის წარმოდგენის შემდეგ.

გიორგი ხანიშვილი

მინისტრის პირველი მოადგილე

სიტუაციური სქემა

სს. აბოლაშვილის ქუჩა

სს. აბოლაშვილის ქუჩა

შუბლოვის კონსტრუქცია

ქალაქის ცენტრის ზედა ნაწილი

ქალაქის ცენტრის ქვედა ნაწილი

ქვედა ნაწილი

ქალაქის ცენტრის ქვედა ნაწილი

დროებითი ხიდი

გამკვეთი არხი

მ. მტკვარის სანაოსნო გზა

მ. მტკვარი

ნაპირი

ქვემო ფონიჭაო

ზემი ფონიჭაო

ქალაქის ცენტრის ქვედა ნაწილი

საგადახდო დავალება No 0090

Transfer Order No 0090

ვალუტირების თარიღი/Value Date: 07/10/2021

რეფერენსი/reference: 11729645090

სს "საქართველოს ბანკი"/JSC "Bank of Georgia" | კონფიდენციალური/Confidential | დაბეჭდილია ინტერნეტ ბანკიდან/Printed from Internet Banking

გადამხდელის დასახელება/Originator

შპს თბილისი ჰესი

ანგარიში (დებეტი)/Account No (Debit)

GE43BG000000162252906GEL

თანხა/Amount

500.00 GEL

გადამხდელის ბანკი/Originator Bank

სს "საქართველოს ბანკი"

ბანკის კოდი/Bank Code

BAGAGE22

თანხა სიტყვებით/Amount in words
ხუთასი ლარი 00 თეთრი

გადასახადის გადამხდელის დასახელება/Taxpayers name

შპს თბილისი ჰესი

საიდენტიფიკაციო კოდი/Number Taxpayer

405353594

მიმღების დასახელება/Recipient

ქ. თბილისი - მოსაკრებელი გარემოზე ზემოქმედების
ნებართვაზე

ანგარიში, სახაზინო კოდი/Acc.Treasure Code

300773080

ბანკში შემოსვლის თარიღი/received by the bank

მიმღების ბანკი/Recipient Bank

სახელმწიფო ხაზინა

ბანკის კოდი/Bank Code

TRESGE22

გატარებულია ბანკის მიერ/Implemented by the Bank

07/10/2021

გადახდის დანიშნულება/Description

სანებართვო მოსაკრებელი

ხელმოწერა/Signature:

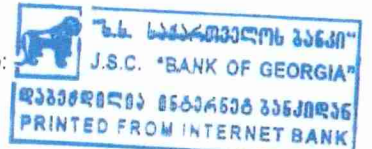
დამატებითი ინფორმაცია/Additional Info

ხელმძღვანლის ხელმოწერა/Director Signature:

ბეჭედი:

მთ. ბუღალტერის ხელმოწერა/Chief Accountant Signature:

შტამპი:

ვალუტირების თარიღი/Value Date:

საგადახდო დავალება No 0090

Transfer Order No 0090

ვალუტირების თარიღი/Value Date: 07/10/2021

რეფერენსი/reference: 11729645090

ინჟინერი მომავალი

საქართველოს ბანკი CORPORATE

სს "საქართველოს ბანკი"/JSC "Bank of Georgia" | კონფიდენციალური/Confidential | დაბეჭდილია ინტერნეტ ბანკიდან/Printed from Internet Banking

გადამხდელის დასახელება/Originator

შპს თბილისი ჰესი

ანგარიში (დებეტი)/Account No (Debit)

GE43BG000000162252906GEL

თანხა/Amount

500.00 GEL

გადამხდელის ბანკი/Originator Bank

სს "საქართველოს ბანკი"

ბანკის კოდი/Bank Code

BAGAGE22

თანხა სიტყვებით/Amount in words
ხუთასი ლარი 00 თეთრი

გადასახადის გადამხდელის დასახელება/Taxpayers name

შპს თბილისი ჰესი

საიდენტიფიკაციო კოდი/Number Taxpayer

405353594

მიმღების დასახელება/Recipient

ქ. თბილისი - მოსაკრებელი გარემოზე ზემოქმედების
ნებართვაზე

ანგარიში, სახაზინო კოდი/Acc.Treasure Code

300773080

ბანკში შემოსვლის თარიღი/received by the bank

მიმღების ბანკი/Recipient Bank

სახელმწიფო ხაზინა

ბანკის კოდი/Bank Code

TRESGE22

გატარებულია ბანკის მიერ/Implemented by the Bank

07/10/2021

გადახდის დანიშნულება/Description

სანებართვო მოსაკრებელი

ხელმოწერა/Signature:

დამატებითი ინფორმაცია/Additional Info

ხელმძღვანლის ხელმოწერა/Director Signature:

ბეჭედი:

მთ. ბუღალტერის ხელმოწერა/Chief Accountant Signature:

შტამპი:

ვალუტირების თარიღი/Value Date:

ინფორმაცია ქ. თბილისში მდ. მტკვარზე დაგეგმილი 20.2 მგვტ დადგმული სიმძლავრის თბილისი ჰესის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშთან დაკავშირებით, სსიპ „გარემოს ეროვნული სააგენტო“-ს 23.05.2022 წლის N21/1947 წერილში მოცემულ შენიშვნებზე რეაგირების თაობაზე

N	შენიშვნა	კომენტარი
1	<p>გზმ-ის ანგარიშში, თევზამრიდან დაკავშირებით წარმოდგენილი მონაცემები არ არის სავსარისი, კერძოდ: თევზამრიდი ეარლოფტის მონტაჟის ადგილზე არ არის გაანალიზებული მდინარის დინება და ტურბულენტობა, შესაბამისად აღნიშნული მოწყობილობის მუშაობის ეფექტურობა არ არის სრულყოფილად შეფასებული.</p>	<p>იხილეთ გზმ-ს ანგარიში პარაგრაფი 4.1.3.1.</p> <p>როგორც გზმ-ს ანგარიშშია მოცემული, პროექტის მიხედვით თბილისი ჰესის შენობაში გათვალისწინებულია კაპლანის ტიპის ჰორიზონტალური (ე.წ. „კაფსულის ტიპის“) ჰიდროაგრეგატების დამონტაჟებმა. ამ ტიპის ჰიდროაგრეგატების ზრუნთა სიჩქარე აღ აღმნატება 150-ს წუთში, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს წყალმომღებში მოხვედრილი თევზის დაზიანების რისკებს. დაზიანების მაღალი რისკი არსებობს მხოლოდ დიდი ზომის თევზების მოხვედრის შემთხვევაში, თუ გავითვალისწინებთ, რომ წყალმომღები აღჭურვილი იქნება წვრილი გისოსით და ელექტრომპულსური თევზამრიდი მოწყობილობით, წყალმომღებში თევზის მოხვედრის რისკი არ იქნება მაღალი.</p> <p>განსხავებით თბილისი ჰესის ზედა და ქვედა ზიეფებში არსებული ვამბლებსა, საპროექტო კამხალზე დაგეგმილია ე.წ. საფხურებიანი თევზსავალის მოწყობა, რაც ასევე შეამცირებს იქთიოფაუნაზე ზემოქმედების რისკებს.</p> <p>ყოველი ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე შეიძლება ითქვას, რომ ჰესის ექსპლუატაციის ფაზაზე იქთიოფაუნაზე მიყენებული ზიანი არ იქნება მაღალი.</p> <p>აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ არსებული ინფორმაციით, მდ. მტკვრის საპროექტო მონაკვეთზე მოზინდრე თევზის სახეობების აღწარმოება არ ხდება და შესაბამისად საჭიროების შემთხვევაშიც კი დათევზიანების საკითხის გადაწყვეტა მნიშვნელოვან პრობლემად უნდა ჩაითვალოს.</p> <p>გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით დაგეგმილი მონიტორინგის შედეგების მიხედვით, განისაზღვრება დათევზიანების აუცილებლობა და თუ შესაძლებელი გახდება საპროექტო მონაკვეთზე</p>
2	<p>გზმ-ის ანგარიშის შემარბილებელი დონისძიებების ნაწილში არ არის განხილული საპროექტო ჰესის იქთიოფაუნაზე ნეგატიური ზეგავლენის საკომპენსაციო დათევზიანების ღონისძიებების საჭიროება და შესაძლებლობა;</p>	

		<p>მოზინადრე რომელიმე სახეობის დასვედნიანებისათვის საჭირო მასალის შექმნა, მიმზადდება დათვზიანების გეგმა და შეთანხმდება სსიპ „გარემოს ეროვნულ სააგენტო“-სთან.</p> <p>იხილეთ გზმ-ს ანგარიში, პარაგრაფი 6.8.3.3.1.</p>
	<p>გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი „6.7.3.1.1“ ცხრილის პირველ სვეტში მითითებული ტერმინები გაუგებარია (ნატურალური, გარემოსდაცვითი ხარჯები) და საჭიროებს დაზუსტებას;</p>	<p>ცხრილში ნატურალური ხარჯი ნახსენებია ბუნებრივი ხარჯის სინონიმად. ცხრილის ჩასწორებული ვარიანტი მოცემულია პარაგრაფში 6.7.3.1.</p>
3	<p>გზმ-ის ანგარიშში, ჰესის ექსპლუატაციის ეტაპის მონიტორინგის გეგმაში წარმოდგენილი ჩამდინარე წყალში დამაბინძურებელი ნივთიერებების ლაბორატორიული კვლევის ჩატარების სიხშირე არ შეესაბამება გზმ-ის ანგარიშზე თანდათულ ზღმ-ის ნორმების კრიექტში მოცემულ, შესაბამის დამაბინძურებლებზე კვლევის ჩატარების სიხშირეს. შესაბამისად აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას;</p>	<p>შენიშვნა გათვალისწინებულია: ჩამდინარე წყლების ხარისხის კვლევა ჩატარდება კვარტალში ერთხელ. ჰესის ექსპლუატაციის ფაზაზე დაგეგმილი მონიტორინგის სამუშაოების გეგმა მოცემულია გზმ-ს ანგარიშის მე-8 პარაგრაფში.</p>
4	<p>საკროექტო არეალი სტრუქტურული თვალსაზრისით წარმოადგენს თელიის ანტიკლინის თაღურ ნაწილს, რომელიც ხასიათდება ძლიერი ნაპრალოვნებით, განსაკუთრებით კლოვანი და ნახევრად-კლოვანი ქანებით აგებული წყებებით. ნაპრალოვნების არსებობა გზმ-ის ანგარიშში განხილული არ არის. ვინაიდან გრძელვადიან პერსპექტივაში ნაპრალოვნება შესაძლებელია გახდეს კაშხლის ქვედა ადინული მიზეზი, წყალგაყოვნის გათვალისწინებული უნდა იქნეს სამშენებლო სამუშაოებისა და მონიტორინგის ეტაპზე, რაც განხილული უნდა იყოს დოკუმენტაციაში;</p>	<p>იხილეთ გზმ-ს ანგარიში პარაგრაფი 5.2.2.5</p>
5	<p>წარმოდგენილი უნდა იქნეს სამშენებლო მოედნის კიდროგეოლოგიური გამოკვლევა წყალსაცავის შექმნის შემდეგ გრუნტის წყლების დონის (დეპრესიის მრუდის) აწევის ჩვენებით და მისი შეგავლენა არსებულ კიდროლოგიურ ქსელზე (ბუნებრივსა და ტექნიკურზე) ასევე დამუშავებული</p>	<p>იხილეთ გზმ-ს ანგარიში დანართი N15</p>
6		

	და წარმოდგენილი უნდა იქნეს სადრენაჟე სისტემის პროექტი სათანადო ანგარიშებით;	
8	წარმოდგენილი უნდა იყოს წყალსამვიანი კაშხლის ფარების სხვადასხვა გახსნის პირობებში ხარჯების გატარების ჰიდრავლიკური განგარიშებები განდევნილი ნაკადის სიღრმისა და სიჩქარის განსაზღვრით, რაც აუცილებელია ჩამქრობი ჭის არ მოწყობის დასაბუთებისათვის;	იხილეთ გზმ-ს ანგარიში, დანართი N14
9	წარმოდგენილი უნდა იქნეს წყალსაცავის დალამვის პროგნოზი და მისი გარეცხვის რეჟიმები;	წყალსაცავის დალამვის განგარიშების შედეგების მიხედვით, წყალსაცავის გარეცხვა უნდა მოხდეს წელიწადში 4 ჯერ. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ განგარიშების შედეგები მართებული იქნებოდა იმ შემთხვევაში თუ საპროექტო კვეთებს შორის (ჰიდროსადგურ „თბილისსა და თბილისი ჰესის კაშხალს შორის) არ იქნებოდა ორთაქალკესის კაშხალი, კერძოდ: მყარი ნატანის აკუმულირება ძირითადად ხდება ორთაქალკესის წყალსაცავში და შედარებით მცირე რაოდენობით მოხდება თბილისი ჰესის წყალსაცავში.
10	მონიტორინგის გეგმაში განსაზღვრული უნდა იყოს ექსპლუატაციის ეტაპისათვის კაშხლის ქვედა ბიეფში, მდინარის 800 მ-იან მონაკვეთზე (სადაც მხოლოდ ეკოლოგიური ხარჯი იქნება გატარებული) დაკვირვებისა და მონიტორინგის შედეგების ანალიზის საფუძველზე, საჭიროების შემთხვევაში, ეკოლოგიური ხარჯის ცვლილების საკითხი;	არსებული რეალობიდან გამომდინარე, საპროექტო თბილი ჰესის დალამვისა და გარეცხვის რეჟიმები უშუალოდ დამოკიდებულია ორთაქალკესის წყალსაცავის გარეცხვის რეჟიმებზე. რიმიელიც ასევე დამოკიდებულია ზაქესის გარეცხვის რეჟიმებზე. ყოველივე ზემოთ აღნიშნულის გათვალისწინებით, ზაქესის, ორთაქალკესის და თბილისი ჰესის წყალსაცავების გარეცხვა უნდა მოხდეს პარალელურ რეჟიმში, ჰესების ოპერატორი კომპანიების ურთიერთ შეთანხმებით.
11	ეკოლოგიური ხარჯის საკითხი დახუტებას საჭიროებს რომელ სამეცნიერო შეფასებებზე დაყრდნობით დადგინდა ეკოლოგიური ხარჯის საკმაობის საკითხი	იხილეთ გზმ-ს ანგარიში, პარაგრაფი 8. ცხრილი 8.2. იხილეთ გზმ-ს ანგარიში პარაგრაფი 6.7.3.2.1. იხილეთ გზმ-ს ანგარიში, პარაგრაფი 8. ცხრილი 8.2.
		თბილისი ჰესის კაშხლის ქვედა ბიეფში გასატარებელი მინიმალური ეკოლოგიური ხარჯის განსაზღვრის პროცესში გათვალისწინებული იყო, კაშხლის ქვედა ბიეფის დახლოებით 800 მ-იანი მონაკვეთის (სადაც წყალმცირობის პერიოდში გაივლის მხოლოდ ეკოლოგიური ხარჯი)

<p>ბიომრავალფეროვნების არსებობა-მენარჩუნებისა და წყლის/წყალზე დამოკიდებული სახეობებისთვის;</p>	<p>გეომორფოლოგიური პირობები, მდინარის წყლის წყალმომხარებლების არსებობა, საპროექტო მონაკვეთზე მობინადრე იქთიოფაუნის სახეობები და სხვა.</p> <p>აღსანიშნავია, რომ ეკოლოგიური ხარჯის მონაკვეთზე მდ. მტკვრის ვალპოტში თევზის მიგრაციის ხელშემშლელი კრიტიკული წერტილები წარმოდგენილი არ არის და ექსპლუატაციის ფაზაზე შესაძლებელი იქნება ერთარხიანი დინების უზრუნველყოფა. ამასთანავე მნიშვნელოვანია, რომ ამ მონაკვეთზე მდ. მტკვრის წყალმომხარებლები წარმოდგენილი არ არის.</p> <p>ყოველივე აღნიშნულის და მდ. მტკვრის საპროექტო მონაკვეთზე მობინადრე იქთიოფაუნის სახეობების გათვალისწინებით მინიმალური ეკოლოგიური ხარჯის ოდენობად განისაზღვრა 21 მ³/წმ, რაც სამუალო წყლიან წყლებში არ იქნება სამუალო მრავალწლოვანი ხარჯის 12%-ზე ნაკლები, ხოლო მცირეწლიან წლებში 16%-ზე ნაკლები.</p> <p>აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ პროექტის მიხედვით, გათვალისწინებულია ე.წ. „ეკო ტურბინის“ მოწყობა და შესაბამისად კაშხლის ქვედა ბიუფში ეკოლოგიური ხარჯის გატარების წყვეტა ადგილი არ ექნება.</p> <p>იხილეთ გზშ-ს ანგარიში, ვარაგრაფი 6.7.3.1.</p>
<p>12 ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გეგმაში ექსპლუატაციის ეტაპისთვის ასევე უნდა აისახოს შემარბილებელ ღონისძიებებზე დაკვირვებისა და სააგენტოსთან ანგარიშგების საკითხი.</p>	<p>შენიშვნა გათვალისწინებულია: იხილეთ გზშ-ს ანგარიში, ვარაგრაფი 8</p>